

י"ט בחשוון תשע"א
27 באוקטובר 2010
X10403

מצבם התעסוקתי של האקדמאים הערבים בישראל

מסמך יזום לקראת סקר מיוחד

1. רקע כללי וסקירה היסטורית לתעסוקת ערבים בישראל

בעשורים האחרונים חלו שינויים מסוימים בהשתלבות ערביי ישראל בכוח העבודה. ניתן לראות שערבים רבים יותר מנסים להשתלב בשוק העבודה, מנסים להיכנס לענפי תעסוקה חדשים ואף פונים ללימודים גבוהים על מנת לשפר את מצבם בשוק העבודה. בעקבות ניסיונות אלה, אמנם שיעור המועסקים גדל ושיעור הבלתי מועסקים קטן, אולם נראה כי המצב לא משתפר ואי-השוויון בין יהודים לערבים נשאר ואף גדל וזאת מכמה טעמים:

הקושי הראשון הוא במציאת מקום עבודה בתוך המגזר הערבי שמספר העבודות בו קטן והוא אינו יכול להכיל מספר רב של עובדים. הקושי השני הוא בכניסה לשוק העבודה היהודי, המעדיף להעסיק עובדים יהודים על פני העובדים הערבים. בהקשר הזה עולה לעיתים גם הבעיה הביטחונית. מרבית העובדים מעריכים שאין להם סיכוי להתקבל לעבודות בתעשיות הקשורות לביטחון ולכן מוותרים מראש על משרות אלה. הקושי השלישי הינו אזורי המגורים בהם חיים מרבית ערביי ישראל - קרוב לשני שלישי (62.9%) מערביי ישראל גרים בצפון הארץ ובאזור חיפה, בישובים קטנים, שם מגוון העבודות מצומצם ומוגבל. לעומתם, 49.5% מהיהודים גרים באזור תל-אביב והמרכז שם מרוכזות מרבית העבודות וקיימות הזדמנויות תעסוקתיות רבות יותר. הקושי הרביעי הינו מיעוט הרשתות החברתיות בקרב האוכלוסייה הערבית, רשתות אשר תורמות לחיפוש ולמציאת משרות טובות יותר. משום שאין עובדים ערבים רבים בתפקידים בכירים ובתפקידי ניהול, המידע על הזדמנויות תעסוקה כמעט ואינו מגיע לערבים. בעיה נוספת קשורה לאפליה בעבודה. קיימים שני סוגי אפליה – **אפליה בקבלה לעבודה** שבה עובד ערבי לא מתקבל לתפקיד מסוים למרות שהכישורים שלו לאותו תפקיד זהים לכישורים של עובד יהודי שמצליח להתקבל לתפקיד, ו**אפליה במקום העבודה** המתאפיינת באפליה בשכר ובקידום בהשוואה לעובד יהודי. בתחום השכר, עובד ערבי מקבל שכר נמוך מעובד יהודי גם כאשר שניהם מבצעים אותו התפקיד ושניהם בעלי כישורים דומים של התאמה לתפקיד. בתחום הקידום, עובד ערבי יקודם פחות מעובד יהודי, למרות שהכישורים והיכולות של שניהם הינם דומים (לוי-אפשטיין, אלחאגי' וסמיונוב, 1994).¹

¹ מקור הנתונים: לוי-אפשטיין, נ' : אלחאגי, מ' וסמיונוב, מ' (1994). **הערבים בישראל בשוק העבודה**. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

מצב התעסוקה בקרב אקדמאים ערבים בישראל

הזדמנויות הולמות לתעסוקת אקדמאים ערבים בארץ אינן רבות. אקדמאים ערבים רבים נתקלים בקשיים במציאת עבודות ההולמות את רמת השכלתם בהשוואה לאקדמאים יהודים. האקדמאים הערבים מוגבלים בחיפושי העבודה שלהם, כאמור לעיל, למציאת משרות שמרביתן מצויות במקומות עבודה שבתוך קהילתם או בישובים סמוכים למקום מגוריהם (חאגי יחיא, 2007)². בנוסף, קיימות משרות רבות שאקדמאים ערבים אינם יכולים להתקבל אליהן משום שהן קשורות, בדרך זו או אחרת, לצבא או לתחום הביטחון. בתנאים שכאלה, אין זה מפתיע כי מרבית האקדמאים הערבים עובדים בשירות הציבורי במשרות הוראה בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה (אבו עסבה, 2006)³. כיום קיימים ממצאים חלקיים לכך שההשכלה האקדמית לא נתנה לאקדמאים הערבים כלי יעיל להתחרות בעמיתיהם היהודים בשוק העבודה הרחב ועל כן יש צורך להעמיק את המחקר ולבחון תחום זה.

2. מאפייני רקע של האקדמאים הערבים בישראל⁴

מבחינת רמת ההשכלה, בשנים האחרונות עלה שיעורם של ערבים בעלי תעודה אקדמית. אם בשנת 2001, 43,000 איש (27,000 גברים ו- 16,000 נשים) המהווים 7.2% מהערבים בגילאי 18-67 היו בעלי תעודה אקדמית (9.1% מהגברים ו- 5.2% מהנשים), הרי שבשנת 2008 המצב השתפר, בעיקר בקרב נשים. נכון ל-2008, מספר האקדמאים הערבים בגילאי 18-67 היה כ- 78,000 (39,000 גברים ו- 39,000 נשים) והם היוו 10.6% מכלל האוכלוסייה הערבית בארץ (10.6% מהגברים ו- 10.6% מהנשים). שיעור האקדמאים הערבים נמוך מזה של היהודים: בשנת 2001 היו 22.6% אקדמאים יהודים ובשנת 2008 היו 26.5% אקדמאים יהודים. ניתן לראות כי שיעור הגידול באוכלוסייה הערבית היה גבוה מזה של המגזר היהודי, אולם הפער בנקודות האחוז לא הצטמצם ואף גדל במעט.

מבחינת מאפייני תעסוקה ושכר, נכון לשנת 2008, שיעור התעסוקה⁵ של האוכלוסייה הערבית עמד על 44.8% (67.0% גברים ו- 22.0% נשים). כאשר בודקים האם ההשכלה האקדמית הגדילה את שיעורי התעסוקה בקרב הערבים, ניתן לראות בלוח 1 כי בשנת 2008 שיעור האקדמאים הערבים המועסקים עמד על 79.1% (85.0% גברים ו- 73.2% נשים). לעומתם, ב- 2008 שיעור התעסוקה בקרב כלל האוכלוסייה היהודית עמד על 67.7% (68.8% גברים ו- 66.6% נשים) ושיעור האקדמאים היהודים המועסקים עמד על 86.1% (89.8% גברים ו- 83.2% נשים). ניתן לראות כי הפער הגדול ביותר מצוי בין כלל הנשים הערביות לאקדמאיות הערביות - הפער בין כלל אוכלוסיית הגברים היהודים לאוכלוסיית האקדמאים היהודים הוא

² מקור הנתונים: חאגי יחיא, ק' (2007). "העסקת האקדמאים הערבים בשוק העבודה בישראל". בתוך: ח'אלד עראר וקוסאי חאגי יחיא (עורכים), **האקדמאים וההשכלה הגבוהה בקרב הערבים בישראל, סוגיות ודילמות** (ע' 69-47). הוצאת רמות-אוניברסיטת תל אביב

³ מקור הנתונים: אבו עסבה, ח' (2006). "ההשכלה הגבוהה בישראל-כיוונים ומגמות, התפתחות, מדיניות, עובדות ומספרים".

גית: מסאר, מכון מחקר, תכנון ויעוץ חינוכי בתוך: www.massar-jatt.com

⁴ מקור הנתונים: עיבודים מיוחדים, של מנהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, לסקרי כוח אדם של הלמ"ס
⁵ מועסקים: אנשים שעבדו לפחות שעה אחת בשבוע בו הגיע הסוקר לנסקר בעבודה כלשהי תמורת שכר או תמורה אחרת. בקטגוריה זו נכללים כל העובדים בקיבוצים, אנשים שנעדרו זמנית מעבודתם ואנשי צבא קבע

21%, הפער בין כלל אוכלוסיית הנשים היהודיות לאוכלוסיית האקדמאיות היהודיות עומד על 16.6%, הפער בין כלל אוכלוסיית הגברים הערבים לאוכלוסיית האקדמאים הערבים הוא 18% ואילו הפער בין כלל אוכלוסיית הנשים הערביות לאוכלוסיית האקדמאיות הערביות עומד על 51.2%.

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה⁶ של אקדמאים ערבים עמד על 81.7% (87.5% גברים ו-75.8% נשים) והוא היה נמוך משיעור ההשתתפות בכוח העבודה של האקדמאים היהודים שעמד על 89.1% (92.9% גברים ו-86.1% נשים). מהנתונים עולה כי עיקר הפער קיים בין האקדמאיות הערביות ליהודיות.

אחוז האקדמאים הבלתי מועסקים⁷, בקרב הערבים, עמד על 3.0%. אחוז זה די קרוב לזה של היהודים שבקרבם עמד השיעור על 3.3%. למרות ששיעור האקדמאים הערבים הבלתי מועסקים נמוך באופן יחסי, מהממצאים עולה כי ממוצע משך האבטלה שלהם עמד על 54.4 שבועות וזאת לעומת ממוצע משך אבטלה של 25.1 שבועות בקרב האקדמאים היהודים. מנתון זה ניתן להסיק כי לאקדמאים ערבים מובטלים קיים קושי גדול למצוא עבודה. בנוסף, העובדה שאחוז האקדמאים הערבים הבלתי מועסקים הינו נמוך, אינה מעידה על כך שמצבם התעסוקתי משביע רצון אלא על כך שחלק ניכר ממי שאינם מועסקים התייאשו מחיפוש העבודה. מי שמתייאש מחיפוש עבודה אינו מוגדר כמובטל המחפש עבודה באופן פעיל, אלא מסווג בקבוצת אנשים שאינם בכוח העבודה, אך היו מעוניינים וזמינים לעבודה במידה והייתה מוצעת להם כזאת. שיעור האקדמאים הערבים המתייאשים מחיפוש עבודה עמד על 6.1% וזאת לעומת שיעור האקדמאים היהודים המתייאשים מחיפוש עבודה אשר עמד על 0.3%.

לוח 1: מאפייני תעסוקה של אקדמאים לפי לאום ומגדר (אחוזים מסך הכול)⁸, 2008

ערבים			יהודים			
סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	
78	39	39	864	480	384	סה"כ באלפים
79.1	73.2	85.0	86.1	83.2	89.8	שיעור מועסקים
3.0	3.4	--	3.3	3.3	3.3	שיעור בלתי מועסקים
45.7	73.6	21.9	19.4	28.7	8.6	שיעור העובדים חלקית מסך המועסקים
25.2	27.3	19.2	11	11.4	9.5	שיעור העובדים חלקית שלא מרצון מסך המועסקים
54.4	53.3	55.6	25.1	23.7	26.7	ממוצע משך אבטלה ⁹
81.7	75.8	87.5	89.1	86.1	92.9	שיעור שייכים לכוח העבודה

⁶ שיעור השתתפות בכוח העבודה: שיעור כוח העבודה מכלל האוכלוסייה בגילאי 18-67. כלומר, כלל המועסקים והבלתי מועסקים מתוך סך האוכלוסייה בגילאים אלה.

⁷ שיעור הבלתי מועסקים: אנשים שלא עבדו כלל וחיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות שקדמו לראיון והיו יכולים לעבוד בשבוע בו נערך הסקר לו הוצעה להם עבודה מתאימה

⁸ מקור הנתונים: עיבודים מיוחדים, של מנהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, לסקרי כוח אדם של הלמ"ס. אוכלוסייה בגילאי 18-67, לא כולל משרתים בצבא, סימון – מראה על אומדן אוכלוסייה נמוך מ-2,000 מקרים בתא

⁹ המרואיינים הבלתי מועסקים נשאלו כמה שבועות הם מחפשים עבודה

6.1	10.2	--	0.3	0.4	--	שיעור המתייאשים מחיפוש עבודה ¹⁰

לגבי מיקום המגורים, הרי שנכון ל- 2008, כשני שליש מהאקדמאים הערבים (64%) גרו בצפון הארץ ובחיפה. לעומתם, יותר ממחצית מהאקדמאים היהודים (56.3%) גרו באזור תל אביב והמרכז. נתון זה הינו אחד מהגורמים המשפיעים על ענפי התעסוקה בהם מועסקים האקדמאים מכל מגזר. בלוח 2 ניתן לראות כי בשנת 2008, רובן המוחלט של האקדמאיות הערביות (91%) עבדו בענפי המנהל הציבורי, החינוך, הבריאות והשירותים הקהילתיים. לעומתן, בקרב האקדמאיות היהודיות קיים מגוון רב יותר של ענפים: 56.3% מהאקדמאיות היהודיות עבדו בענפי המנהל הציבורי, החינוך, הבריאות והשירותים הקהילתיים, 21.8% עבדו בענפי השירותים העסקיים והפיננסיים ו- 13% עבדו בענף התעשייה. בקרב הגברים המצב שונה – כמחצית (52.4%) מהאקדמאים הערבים עבדו בענפי המנהל הציבורי, החינוך, הבריאות והשירותים הקהילתיים, 21.3% עבדו בענפי השירותים העסקיים והפיננסיים ו- 9.2% עבדו בענף המסחר. לעומתם, 35.5% מהאקדמאים היהודים עבדו בענפי השירותים העסקיים והפיננסיים, 27.8% עבדו בענפי המנהל הציבורי, החינוך, הבריאות והשירותים הקהילתיים ו- 17.7% עבדו בענף התעשייה.

לוח 2: בעלי תואר אקדמי לפי ענף כלכלי, לאום ומגדר (אחוזים מסך הכול)¹¹, 2008

ערבים			יהודים			
סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	
62	28	33	744	399	345	סה"כ מועסקים באלפים ¹²
100%	100%	100%	100%	100%	100%	ענף כלכלי
--	--	--	0.7	--	1.2	חקלאות
2.7	--	4.5	13.0	8.9	17.7	תעשייה
2.8	--	5.0	2.5	1.3	3.8	חשמל מים ובינוי
6.4	--	9.2	6.4	5.9	6.8	מסחר
--	--	--	1.1	1.1	1.1	ש. אוכל ואירוח
2.5	--	--	3.7	2.8	4.7	תחבורה
13.2	--	21.3	28.2	21.8	35.5	בנקאות ושירותים עסקיים
70.0	91.0	52.4	43.1	56.3	27.8	מנהל ציבורי, חינוך, בריאות ושירותים קהילתיים

בלוח 3 ניתן לראות, כי אקדמאיות ערביות נעדרות כמעט לחלוטין מקטגוריית העצמאיות ו- 98.2% מהאקדמאיות הערביות הינן שכירות. לעומתן, 81.5% מהאקדמאים הערבים הינם שכירים והיתר (18.5%) הינם עצמאים. ממוצע השכר החודשי לאקדמאים שכירים ערבים הינו 9,069 ש"ח ולאקדמאיות שכירות

¹⁰ מתוך סך המשתתפים שבכוח העבודה

¹¹ מקור הנתונים: עיבודים מיוחדים, של מנהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, לסקרי כוח אדם של הלמ"ס. סימון – מראה על אומדן אוכלוסייה נמוך מ- 2,000 מקרים בתא

¹² כולל לא ידוע ונותני שירותים למשקי בית פרטיים

ערביות הוא 5,843 ש"ח. לעומתם, ממוצע השכר החודשי של האקדמאים השכירים היהודים הוא 15,792 ש"ח ושל האקדמאיות השכירות היהודיות הוא 8,872 ש"ח. חלק מסוים מהפער בשכר נובע מהבדלים במספר שעות העבודה - ממוצע שעות העבודה של האקדמאים הערבים הינו 42.4 שעות בשבוע, זאת לעומת האקדמאים היהודים שממוצע שעות העבודה השבועיות שלהם הינו 47.2. בקרב הנשים הפער עוד יותר גדול – ממוצע שעות העבודה השבועיות של האקדמאיות הערביות עומד על 30.6 לעומת ממוצע של 38.1 שעות עבודה שבועיות בקרב האקדמאיות היהודיות.

לוח 3 : מעמד בעבודה, ממוצע שעות עבודה והכנסה חודשית לפי לאום ומגדר (אחוזים מסך הכול) ¹³, 2008

ערבים			יהודים			
סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	
62	28	33	744	399	345	סה"כ מועסקים באלפים ¹⁴
100%	100%	100%	100%	100%	100%	מעמד בעבודה
89.2	98.2	81.5	87.7	91.3	83.5	שכיר
10.8	--	18.5	11.5	8.0	15.5	עצמאי ¹⁵
--	--	--	0.8	0.7	0.9	אחר ¹⁶
36.8	30.6	42.4	42.4	38.1	47.2	ממוצע שעות עבודה
7,592	5,843	9,069	12,029	8,872	15,792	הכנסה חודשית ממוצעת, בש"ח
51	47	55	65	56	76	שכר שעות, בש"ח

3. רציונל מחקרי

מצבם התעסוקתי של האקדמאים הערבים הינו קשה. הקושי נוצר בעקבות סיבות רבות, כגון: ריכוז מרבית האקדמאים הערבים באזור הצפון דבר היוצר עומס והגבלה באזורי חיפוש העבודה בעיקר באזור זה, מספר מקומות העבודה המצויים בתוך המגזר הערבי הינו מועט והתחרות על כל מקום עבודה פנוי הינה גדולה, כאשר במקביל השוק היהודי מעדיף להעסיק עובדים יהודים על פני עובדים ערבים. בנוסף, מיעוט ברשתות חברתיות במגזר הערבי מונע מהאקדמאים הערבים לקבל מידע על משרות אטרקטיביות. צמצום הפער במצב התעסוקה בין האקדמאים הערבים לבין האקדמאים היהודים הינו אחד מהיעדים שהממשלה וגופים העוסקים בתחום מבקשים להשיג. לצורך קבלת החלטות מושכלות קיים צורך במערך נתונים (כגון: עד כמה קיים קשר בין מקצוע הלימוד לבין מקום העבודה, רמת האפליה הקיימת במקומות העבודה ובתהליכי חיפוש עבודה, קשיים בכניסה לשוק העבודה היהודי וכד'), שלעתים קרובות איננו מצוי.

¹³ מקור הנתונים: עיבודים מיוחדים, של מנהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, לסקרי כוח אדם של הלמ"ס. סימון – מראה על אומדן אוכלוסיה נמוך מ-2,000 מקרים בתא
¹⁴ כולל לא ידוע ונותני שירותים למשקי בית פרטיים
¹⁵ כולל עצמאי המעסיק אחרים
¹⁶ חבר קואופרטיב, קיבוץ או משפחה

מטרת המחקר הינה לתרום ליצירת מערך נתונים על מנת לפעול לשיפור מצבם התעסוקתי של האקדמאים הערבים.

4. מטרות ויעדים

א. מטרות

1. הצגת תמונת מצב של מאפייני השכלה ותעסוקה של האקדמאים הערבים.
2. זיהוי החסמים המונעים מאקדמאים ערבים למצוא תעסוקה הולמת ולהתקדם בשוק העבודה.

ב. יעדים

1. ליידע את מקבלי ההחלטות על המצב הקיים על מנת לגרום להם לבצע שינוי ולמצוא פתרון למצוקת התעסוקה של האקדמאים הערבים.
2. להציג לבעלי העסקים היהודים תמונה עדכנית של הכישורים התעסוקתיים של האקדמאים הערבים ובכך לנסות להקטין את האפליה בהעסקתם מצד בעלי עסקים יהודים.
3. להציג בפני האוכלוסייה הערבית בארץ את המצב התעסוקתי הנוכחי של האקדמאים הערבים ובכך לנסות להגביר את רצונם לשילוב פעיל שלהם בשוק העבודה, מתוך כוונה להציג את היכולות ואת התרומה הכלכלית שלהם.

5. מערך המחקר המוצע

מערך המחקר המוצע כולל בדיקה מקיפה של המצב התעסוקתי בקרב אקדמאים ערבים. מערך זה ינסה לבחון מספר רב של תחומים העוסקים בקשיים בהם נתקלים האקדמאים הערבים בחיפוש אחר עבודה ובמהלך העבודה עצמה וזאת בהשוואה לאקדמאים יהודים.

שלב בדיקה מוקדמת:

- א. סקר פיילוט שיכלול כ- 100 נחקרים ויבדוק קשיים בתהליך הראיון ואת טיב השאלון.

6. תוכנית מחקר

- בחינת סטאטוס האקדמאים הערביים בשוק העבודה בארץ תיבדק באמצעות 2 דרכים:
1. מיצוי המידע הקיים באמצעות עיבודים מיוחדים לנתונים הקיימים במאגרי הלמ"ס בנושאים הקשורים לסטודנטים ולבוגרים הערבים בארץ.
  2. איסוף מידע באמצעות סקרים של מנהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת, כמפורט בהמשך:

- א. סקר אקדמאים ערבים: סקר שיתבצע בקרב מדגם מייצג של אקדמאים ערבים בכל ענפי המשק ותחומי ההשכלה. הסקר יבחן את מידת שביעות הרצון של האקדמאים מהמצב התעסוקתי הנוכחי ואת הקשיים הקיימים בחיפוש אחר עבודה ובכניסה לעבודה.
- ב. סקר אקדמאים יהודים כקבוצת השוואה לסקר האקדמאים הערבים: סקר שיתבצע בקרב מדגם מייצג של אקדמאים יהודים בכל ענפי המשק ותחומי ההשכלה. הסקר יבחן את מידת שביעות הרצון של האקדמאים מהמצב התעסוקתי הנוכחי ואת הקשיים הקיימים בחיפוש אחר עבודה ובכניסה לעבודה כקבוצת השוואה לאוכלוסיית האקדמאים הערבים.
- ג. סקר מעסיקים יהודים: שימוש והרחבה של סקר מעסיקים שנערך אחת לרבעון על ידי מנהל מחקר וכלכלה ובדיקת סטאטוס ההעסקה הנוכחי של עובדים ערבים בכלל, ואקדמאים ערבים בפרט, בעסקים בבעלות יהודים.

אוכלוסיית המחקר והמדגם

1. אוכלוסיית המחקר בסקר האקדמאים הערבים – האוכלוסייה תקיף את כל האקדמאים הערבים עד גיל 67, בעלי תואר ראשון לפחות מהארץ או מחו"ל. היקף המדגם יהיה בין 2000 ל-3000 אקדמאים ערבים.
2. אוכלוסיית המחקר בסקר המעסיקים היהודים - סקר המעסיקים במגזר העסקי של מינהל מחקר וכלכלה במשרד התמ"ת מקיף 3,000 עסקים (2,700 מהם בבעלות יהודים). הסקר מתבצע ברציפות מדי רבעון מאז שנת 1997. אוכלוסיית הסקר כוללת עסקים המעסיקים לפחות עובד שכיר אחד. במתכונתו הנוכחית מקיף הסקר אוכלוסייה בת 193 אלף עסקים, ובהם כשני מיליון משרות שכיר. המגזר הלא עסקי שאינו נכלל באוכלוסיית הסקר מקיף את הענפים הבאים: שירותים ציבוריים, שירותים קהילתיים ציבוריים, מערכת החינוך היסודית והתיכונית ומערכת המרפאות הציבורית והממשלתית. היקף המדגם יהיה סביב 500 מעסיקים יהודים.

תקופת המחקר

המחקר ימשך כשנה מיום אישור הפרויקט ויתבצע במהלך המחצית השנייה של שנת 2010 ובמהלך שנת 2011.

שיטת הדגימה

1. סקר האקדמאים הערבים - הסקר יכלול מדגם מייצג של אקדמאים ערבים. הנתונים ייאספו באמצעות ראיונות טלפוניים שיילקחו מתוך מדגמים של ספרי טלפונים לפי ישובים. על מנת להפוך את עבודת השדה ליעילה ומהירה, נבחרים מספר מקורות סטטיסטיים נוספים שמהם יידגמו האקדמאים הערבים אשר ישתתפו בסקר, כגון משרד החינוך, חברת ערב גיוב ועמותות העוסקות בתחום.
2. סקר האקדמאים היהודים כקבוצת השוואה לסקר האקדמאים הערבים - על מנת לבחון אם אכן קיים פער משמעותי בין תעסוקת האקדמאים הערבים לתעסוקת האקדמאים היהודים, ושכן שיעור

התעסוקה של האקדמאים הערבים נמוך ביחס לאקדמאים היהודים כפי שמצטייר כיום, תידגם באופן רנדומאלי ומייצג קבוצה של כ- 1,500 אקדמאים יהודים ותיערך השוואה בין שתי הקבוצות. מאפייני קבוצת האקדמאים היהודים יהיו זהים ככל הניתן למאפייני קבוצת האקדמאים הערבים. המקורות הסטטיסטיים שמהם יידגמו האקדמאים היהודים, יילקחו בדומה למקורות שמהם יילקחו נתוני האקדמאים הערבים, דגימה אקראית של אקדמאים יהודים מתוך ספרי טלפונים לפי ישובים.

3. סקר המעסיקים היהודים - לסקר זה יידגמו כ- 500 עסקים יהודים מתוך כלל העסקים המשתתפים בסקר המעסיקים הכללי. הנתונים יאספו באמצעות ראיון טלפוני של בעלי מפעלים, מנהלי כוח אדם או נציגים שהוסמכו לכך.

וועדת ההיגוי של המחקר

את המחקר מלווה וועדת היגוי הכוללת את:

איימן סייף ומגיד מסאלחה – הרשות לפיתוח כלכלי של המגזר הערבי, הדרוזי והצ'רקסי במשרד ראש הממשלה

עלי חיידר ויאסר עוואד – עמותת סיכוי

סמדר נהב – עמותת צופן

עירית תמיר – עמותת קו משווה

בני פפרמן וגלי ליס – מינהל מחקר וכלכלה, משרד התמ"ת

שאלונים

1. שאלון לאקדמאים ערבים

להלן הנושאים העיקריים שייבחנו בשאלון סקר האקדמאים הערבים:

- ✓ מאפייני מקומות העבודה העיקריים בעבר ובהווה ובדיקת אפשרויות הקידום העתידיות
- ✓ שביעות רצון מהקשר בין מקצוע הלימוד לעבודה וממזדים שונים בעבודה
- ✓ אפיון תהליכי חיפוש עבודה וזמינות לעבודה בעבר ובהווה וסיבות לאי קבלה למקומות עבודה
- ✓ חסמים בקבלה לעבודה בשוק היהודי והניסיון בעבודה בסביבה זו
- ✓ אפיון תהליכי מיון לעבודה
- ✓ הסדרי תחבורה: נגישות, זמינות ועלות
- ✓ היכרות עם הגופים העוזרים לאקדמאים ערבים למצוא עבודה
- ✓ מאפיינים סוציו דמוגרפיים של האקדמאים
- ✓ רקע השכלתי

2. שאלון לקבוצת ההשוואה – אקדמאים יהודים

- השאלון יכלול את אותם הנושאים שיופיעו בסקר האקדמאים הערבים למעט הנושאים הבאים:
- ✓ חסמים בקבלה לעבודה בשוק היהודי והניסיון בעבודה בסביבה זו
  - ✓ היכרות עם הגופים העוזרים לאקדמאים ערבים למצוא עבודה

3. שאלון למעסיקים יהודים

להלן הנושאים שייבחנו בסקר, השאלון יופנה למעסיקים יהודים:

- ✓ נתונים על העובדים הערבים המועסקים כיום בחברה - מספר העובדים, דת, מגדר, סטאטוס תעסוקתי, תיאור המשרות בהן הם עובדים ושכר
- ✓ קליטת עובדים ערבים לחברה – בירור נתונים כגון: מספר עובדים, דת, מגדר, השכלה, תיאור המשרות בהן הם עובדים ושכר
- ✓ קידום עובדים ערבים בחברה - בירור נתונים כגון: מספר עובדים, דת, מגדר והשכלה
- ✓ סיום העסקת עובדים ערבים בחברה – בירור נתונים כגון: מספר העובדים, מגדר, תיאור המשרות בהן הם עבדו ושכר

7. לוחות זמנים לביצוע

ההכנות לניסוי, כולל עריכת הפיילוט – יסתיימו במהלך הרבעון ה-3 של שנת 2010
העברת השאלונים - תחל ברבעון ה-4 של שנת 2010 ותמשך כשלושה חודשים
קבלת תוצאות ראשוניות של הראיונות – במהלך המחצית הראשונה של שנת 2011
דיון ראשוני בממצאים הראשוניים – כחודש מקבלת התוצאות הראשוניות
דו"ח סופי – כשלושה חודשים לאחר הדיון הראשוני בממצאים הראשוניים

בנק שאלות – לשאלוני האקדמאים

להלן מאגר שאלות, המחולק לפי הנושאים אשר ייכללו בסקרי האקדמאים הערבים והיהודים. מתוך מאגר זה, ייבחרו השאלות לסקרים אלו.

פרק א' – היסטוריה תעסוקתית ומצב תעסוקתי נוכחי

1. עובדים בעת הראיון

1. כמה מקומות עבודה החלפת בחמש השנים האחרונות? _____ (למראיין: יש לציין מספר)
2. כמה זמן עבדת בסה"כ בחמש השנים האחרונות בכל מקומות העבודה בהם עבדת? (למראיין: הכוונה היא למשך זמן מצטבר שעבד בחמש השנים האחרונות) _____ שנים (למראיין: יש לבקש מהמראיין להגיד את הזמן בשנים, חצי שנה ומעלה לעגל כלפי מעלה ומתחת לחצי שנה לעגל כלפי מטה – למשל, שנתיים וארבעה חודשים = שנתיים או עשרה חודשים = שנה ולרשום אותו במספר)
3. בכמה מקומות עבודה אתה עובד כיום (הכוונה היא לעבודה במספר מקומות עבודה בו זמנית)? _____ (למראיין: יש לציין מספר)
4. כמה זמן אתה עובד במקום עבודתך הנוכחי העיקרי? _____ שנים (יש לבקש מהמראיין להגיד את הזמן בשנים, חצי שנה ומעלה לעגל כלפי מעלה ומתחת לחצי שנה לעגל כלפי מטה – למשל, שנתיים וארבעה חודשים = שנתיים או עשרה חודשים = שנה ולרשום אותו במספר)
5. באיזה ישוב אתה עובד במקום עבודתך הנוכחי העיקרי?
1. ב - _____ (ס. ישוב _____)

2. במספר ישובים שונים

3. לא ענה

6. באיזה מגזר אתה עובד?

1. במגזר הציבורי

2. במגזר הפרטי

3. במגזר משותף

4. אחר

7. בחברה זו עובדים:

1. פחות מ- 10 עובדים

2. 10-50 עובדים

3. 51-100 עובדים

4. 100-1000 עובדים

5. מעל 1001 עובדים

8. מה גודל החברה בה אתה עובד?

1. חברה גדולה
2. חברה בינונית
3. חברה קטנה
4. לא יודע
5. לא ענה

9. האם מרבית השירותים שהחברה בה אתה עובד מספקת, מיועדים לאוכלוסייה הערבית?

1. כן
2. לא
3. לא יודע
4. לא ענה

10. תאר את עיקר פעילותו של מקום עבודה זה (כגון: מפעל טקסטיל, בנייה, חברה לשירותי ניקיון, בית מלון, חברת ביטוח) _____

(ס. ענף) _____

כלכלי) _____

11. באיזה אגף או מחלקה אתה עובד? _____

12. מהי פעילותו העיקרית של האגף או המחלקה בה אתה עובד? _____

13. תאר את עיקר עיסוקך במקום עבודה זה (לדוגמא: פקיד, מנהל ייצור, מטפל בקשישים) _____

(ס.) _____

משלח יד) _____

14. תאר את הפעולות העיקריות שאתה עושה במקום עבודה זה (לדוגמא: טיפול ברישיונות תיקון מכשירי טלפון) _____

15. מהו _____

תואר המשרה שלך במקום עבודה זה? _____

16. כמה זמן אתה עובד בתפקידך הנוכחי? _____ שנים (למראיין: יש לבקש מהמרואיין להגיד את

הזמן בשנים, חצי שנה ומעלה לעגל כלפי מעלה ומתחת לחצי שנה לעגל כלפי מטה – למשל, שנתיים

וארבעה חודשים = שנתיים או עשרה חודשים = שנה ולרשום אותו במספר)

17. במקום עבודה זה, האם אתה: _____

1. שכיר

2. עצמאי המעסיק שכירים

3. עצמאי שאינו מעסיק שכירים

4. חבר קואופרטיב
5. חבר קיבוץ
6. בן משפחה העובד ללא תשלום
7. אחר, פרט: _____
8. לא ענה
18. כמה שעות אתה עובד בד"כ בשבוע (לרבות שעות נוספות) (למראיין : במידה ועובד ביותר ממקום עבודה אחד, יש לציין את סה"כ השעות בכל מקומות העבודה)? _____ שעות שבועיות (למראיין : אם התשובה היא "לא קבוע" שאל לגבי מספר השעות שעבד בשבוע האחרון וציין בעמודה נוספת "בשבוע האחרון")
19. האם משרתך העיקרית מוגדרת כ :
1. משרה מלאה
  2. משרה חלקית
  3. לא ענה
20. האם אתה עובד במשרה חלקית מיוזמתך או משום שלא מצאת עבודה במשרה מלאה?
1. מיוזמתי
  2. לא מצאתי עבודה במשרה מלאה/בגלל מגבלה כלשהי (עבור לשאלה 22)
  3. לא ענה (עבור לשאלה 23)
21. מאיזו סיבה אתה עובד במשרה חלקית?
1. אני לומד
  2. אני מטפל בילדים, בבני משפחה, במשק הבית
  3. אני לא מעוניין לעבוד במשרה מלאה
  4. אחר
22. מאיזו סיבה אתה עובד במשרה חלקית?
1. חיפשתי עבודה נוספת אך לא מצאתי
  2. לא מצאתי עבודה נוספת המסתדרת עם הימים והשעות של עבודתי הנוכחי
  3. בפנסיה, גיל גבוה
  4. הגבלה בניידות (היעדר תחבורה לשעות ארוכות)
  5. איני יכול לעבוד יותר שעות עקב: מחלה, מום, נכות וכדומה
  6. אחר
23. האם אתה עובד, בנוסף לעבודתך העיקרית, במשרה חלקית/זמנית?
1. כן
  2. לא

3. לא ענה

24. באיזו משרה חלקית/זמנית אתה עובד? _____ (ס. משלח יד) _____
25. במקום עבודה זה, האם אתה מקבל את שכרך מחברת כוח אדם (למראיין: הכוונה היא האם המרואיין מקבל את משכורתו דרך חברה חיצונית ולא דרך המעסיק הישיר שלו אצלו הוא עובד)? 1. כן 2. לא
26. כיצד משכורתך משולמת לך?

1. לפי שעה

2. לפי יום (למראיין: הכוונה לתשלום ליום עבודה)

3. לפי חודש - גלובאלי

4. אחר

5. לא יודע

27. פרט: _____ (למראיין: למשל, תשלום משולב על בסיס יומי וגם לפי פרויקט)

28. לאיזו קבוצת שכר משתייך שכרך החודשי (ברוטו) במקום עבודתך (למי שעובד ביותר ממקום עבודה אחד, יש לציין את שה"כ השכר בכל מקומות העבודה) (למראיין: כאשר מדובר בעצמאי, יש לשאול על הכנסתו החודשית במקום על שכר)?

1. עד 2000

2. 2001 - 3800

3. 3801 - 5000

4. 5001 - 6000

5. 6001 - 7500

6. 7501 ומעלה

7. לא ענה

29. מהו שכרך המדויק? _____

עד כמה הינך מרוצה מהמדדים הבאים של עבודתך העיקרית? יש להשיב על סולם הנע בין 1 ל-4 כאשר: 1 – בכלל לא מרוצה ו-4 – מאוד מרוצה

לא רלוונטי	מאוד מרוצה	מרוצה	לא כל כך מרוצה	בכלל לא מרוצה	
9	4	3	2	1	30. ממקום עבודתך
9	4	3	2	1	31. מהעבודה בכללותה
9	4	3	2	1	32. מהשכר

9	4	3	2	1	33. מהתנאים הנלווים לשכר (כגון: פנסיה, קרן השתלמות, ביטוח מנהלים וכד') 1
9	4	3	2	1	34. מאפשרויות הקידום שלך 1
9	4	3	2	1	35. מהאפשרות לנצל את השכלתך, הידע והכישורים שלך 1
9	4	3	2	1	36. ממידת האחריות והיזומה המוטלות עליך 1
9	4	3	2	1	37. מהביטחון שלא יפטרו אותך 1

38. עד כמה קיים קשר בין המקצוע אותו למדת לבין התפקיד אותו מבצע כיום (למראיין: כאשר מדובר בעצמאי, במקום לשאול על תפקיד יש לשאול על העבודה בה הוא עובד כיום)? יש להשיב על סולם הנע בין 1 ל- 6 כאשר: 1 - לא קיים קשר כלל ו- 6 - קיים קשר חזק מאוד

1 2 3 4 5 6

לא קיים קשר כלל קיים קשר חזק מאוד

39. האם, להערכתך, הנך בעל כישורים מעבר לאלה הנדרשים לתפקידך במקום עבודתך הנוכחי?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

מדוע, לדעתך, אינך מועסק בתפקיד התואם את כישוריך?

סיבה	כן	לא	לא ענה
40. אינני מקורב לאחד מהבכירים האחראיים במקום עבודתי	1	2	3
41. לא שירתתי בצה"ל	1	2	3
42. אני בן מיעוטים	1	2	3
43. אין לי מספיק וותק וניסיון	1	2	3
44. בכל התפקידים הבכירים יותר מועסקים עובדים	1	2	3

			אשר, לדעתי, מוכשרים יותר ממני
3	2	1	45. אחר, פרט: _____

46. האם השכלתך וכישוריך המקצועיים מאפשרים לך התקדמות לתפקיד בכיר יותר בעתיד?

1. כן
2. לא
3. לא ענה

47. האם כיום הנך עובד באותו סוג עבודה בה היית מעוניין לעבוד?

1. כן
2. לא
3. לא ענה

מהן הסיבות לכך שאינך עובד בסוג העבודה שאתה מעוניין בה?

הסיבה	כן	לא	לא ענה
48. לא מצאתי עבודה בתחום שחיפשתי	1	2	3
49. במקום עבודתי הנוכחי קיים סיכוי רב לקידום כעבור תקופת עבודה מסוימת	1	2	3
50. יכולתי לעבוד בסוג העבודה שחיפשתי, אך העדפתי לעבוד במקום עבודתי הנוכחי בשל תנאי עבודה יותר טובים	1	2	3
51. יכולתי לעבוד בסוג העבודה שחיפשתי, אך העדפתי לעבוד במקום עבודתי הנוכחי עקב קרבתו למקום מגוריי	1	2	3
52. מרבית מקומות העבודה בתחום דורשים שירות בצה"ל	1	2	3
53. מרבית מקומות העבודה בתחום דורשים ניסיון קודם מוכח	1	2	3
54. עקב סיבות תרבותיות, כמו: דת ו/או מנהגים בחברה בה אני חי	1	2	3
55. אחר, פרט: _____	1	2	3

56. האם קודמת בעבודתך הנוכחית לתפקידים בכירים יותר?

1. כן
2. לא
3. לא ענה

57. האם היית מעוניין להתקדם לתפקידים בכירים יותר?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

58. באיזה תחום היית מעוניין שהקידום יהיה?

1. בתחום עבודתי הנוכחית

2. בתחום עבודה אחר

3. אחר

4. לא ענה

59. פרט: _____

60. האם, לדעתך, התפקיד אותו אתה ממלא היום במקום עבודתך יאפשר לך בעתיד התקדמות לתפקידים בכירים יותר?

1. כן

2. לא

3. לא יודע

4. לא ענה

באילו דרכים חיפשת את מקום עבודתך הנוכחית?

תאור	כן	לא	לא ענה
61. לא חיפשתי, המעסיק פנה אליי ישירות	1	2	3
62. מודעות "דרושים" בעיתונים	1	2	3
63. תשדירי "דרושים" ברדיו או בטלוויזיה	1	2	3
64. מודעות "דרושים" במקומות ציבוריים	1	2	3
65. לשכת העבודה של שירות התעסוקה	1	2	3
66. חברת השמה פרטית (לדוגמא מנפאואר, ORS)	1	2	3
67. דרך בני משפחה/חברים/מכרים	1	2	3
68. פנייה ישירה למעסיק – אישית או בכתב	1	2	3
69. לוחות דרושים באינטרנט	1	2	3
70. אני מקים/הקמתי עסק עצמאי	1	2	3
71. אחר, פרט: _____	1	2	3

72. באיזו דרך מצאת את מקום עבודתך הנוכחי? (למראיין: סמן ברשימה הבאה את הסיבה העיקרית

הקרובה ביותר לסיבה שמציין המראיין. יש לבחור תשובה אחת בלבד)

1. מודעות "דרושים" בעיתונים

2. תשדירי "דרושים" ברדיו או בטלוויזיה
  3. לשכת העבודה של שירות התעסוקה
  4. חברת השמה פרטית (לדוגמא מנפאואר, ORS)
  5. ארגונים העוסקים בתחום (לדוגמא קו משווה, צופן וסיכוי)
  6. סיוע של בני משפחה/חברים/מכרים
  7. פנייה ישירה למעסיק – אישית או בכתב
  8. באמצעות האינטרנט
  9. המעסיק פנה אלי
  10. הקמתי עסק
  11. לא ענה
73. כמה זמן חיפשת עד שמצאת את עבודתך הנוכחית? _____ חודשים (למראיין: יש לבקש מהמראיין להגיד את הזמן בחודשים. יש לעגל גם שנים לחודשים ולרשום את הזמן במספר)
74. האם אתה מחפש כיום מקום עבודה אחר במקום עבודתך הנוכחית?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

75. כמה שבועות ברציפות אתה כבר מחפש עבודה באופן פעיל?

1. _____ שבועות

(למראיין: אל תקריא אפשרות זו)

2. לפי שעה אינני מחפש עבודה באופן פעיל

76. באיזה תחום עיסוק/מקצוע עיקרי אתה מחפש עבודה? _____

(ס) _____

משלח יד) _____

77. מדוע אתה מחפש עבודה אחרת? (למראיין: סמן ברשימה הבאה את הסיבה העיקרית הקרובה ביותר לסיבה שמציין המראיין. יש לבחור תשובה אחת בלבד)

1. אני מחפש שינוי מקצועי

2. אני מחפש עבודה שבה אנצל את השכלתי, הידע והכישורים שלי

3. אני מחפש קידום ו/או הטבות

4. אני מחפש שכר גבוה יותר

5. אני מחפש עבודה שתהיה קרובה יותר למקום מגורי

6. אני מחפש עבודה בה אוכל לשלב בצורה טובה יותר בין שעות העבודה לשעות הטיפול

בילדים/במשק הבית

7. העמיתים בעבודה מציקים לי
8. אני חושש שעומדים לפטר אותי
9. אחר, פרט: _____

2. לא עובדים בעת הראיון: מובטלים ושאינם בכוח העבודה

1. כמה זמן אינך עובד? _____ שנים (למראיין: יש לבקש מהמראיין להגיד את הזמן בשנים, חצי שנה ומעלה לעגל כלפי מעלה ומתחת לחצי שנה לעגל כלפי מטה – למשל, שנתיים וארבעה חודשים = שנתיים או עשרה חודשים = שנה ולרשום אותו במספר. למי שמעולם לא עבד יש לציין 0)
2. מהי הסיבה העיקרית לכך שאינך עובד כיום? (למראיין: סמן ברשימה הבאה את הסיבה העיקרית הקרובה ביותר לסיבה שמציין המראיין. יש לבחור תשובה אחת בלבד)

1. אני נמצא במסגרת של לימודים/הכשרה

2. בשל בעיות בריאות גופניות או נפשיות

3. גיל גבוה

4. נמצא בפנסיה

5. עובד בעבודה עונתית

6. טיפול בילדים, בני משפחה או משק בית

7. חיפשתי אך אין כלל הצעות עבודה

8. כישוריי גבוהים עבור העבודות המוצעות לי

8. השכר המוצע נמוך מדי

9. איני מעוניין לעבוד

10. העדר ניידות/תחבורה ממקום מגוריי

11. אחר, פרט: _____

12. לא ענה

3. האם בעבודה האחרונה בה עבדת, עסקת בעבודה הקשורה למקצוע אותו למדת?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

4. האם בשלוש השנים שקדמו לעבודה האחרונה בה עבדת, עסקת בעבודה הקשורה למקצוע אותו למדת?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

5. מדוע לא עסקת בעבודה הקשורה למקצוע אותו למדת? (למראיין : סמן ברשימה הבאה את הסיבה העיקרית הקרובה ביותר לסיבה שמציין המרואיין. יש לבחור תשובה אחת בלבד)

1. לא התקבלתי לאף עבודה בתחום

2. השכר והתנאים במקצוע שלמדתי לא מספיק טובים

3. מרבית מקומות העבודה בתחום דורשים ניסיון קודם מוכח

4. עקב סיבות תרבותיות, כמו : דת ו/או מנהגים בחברה בה אני חי

5. המקצוע אותו למדתי אינו מעניין אותי

6. עקב קשיי ניידות/תחבורה ממקום מגורי

7. אחר, פרט : _____

6. האם עבדת בחמש השנים האחרונות?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

7. כמה זמן עבדת בסה"כ בחמש השנים האחרונות בכל מקומות העבודה בהם עבדת? (למראיין : הכוונה היא למשך זמן מצטבר שעבד בחמש השנים האחרונות) _____ חודשים (למראיין : יש לבקש

מהמרואיין להגיד את הזמן בחודשים. יש לעגל גם שנים לחודשים ולרשום את הזמן במספר)

8. כמה מקומות עבודה החלפת בחמש השנים האחרונות? _____ (למראיין : יש לציין מספר)

למראיין : במידה ובחמש השנים האחרונות עבד ביותר מעבודה אחת לבקש להתייחס, בשאלות הבאות, לעבודה היותר משמעותית האחרונה בה עבד.

9. תאר בפירוט את מקום עבודתך המשמעותי האחרון ואת פעילותו העיקרית (כגון : מחלקת שיווק, מספרה, אגף כוח אדם בבנק, משרד עו"ד, בית ספר יסודי)

_____ (ס. ענף)

_____ (כלכלי)

10. תאר מה היה עיקר עיסוקך במקום עבודתך המשמעותי האחרון (לדוגמא : מורה בבית ספר תיכון,

פקיד, מנהל ייצור, מטפל בקשישים)? (ס. משלח יד) _____

11. כמה זמן עבדת במקום עבודתך המשמעותי האחרון? _____ שנים (למראיין : יש לבקש מהמרואיין

להגיד את הזמן בשנים, חצי שנה ומעלה לעגל כלפי מעלה ומתחת לחצי שנה לעגל כלפי מטה – למשל,

שנתיים וארבעה חודשים = שנתיים או עשרה חודשים = שנה ולרשום אותו במספר)

12. מה היית בעבודתך המשמעותית האחרונה?

1. שכיר
  2. עצמאי המעסיק שכירים
  3. עצמאי שאינו מעסיק שכירים
  4. חבר קואופרטיב
  5. חבר קיבוץ
  6. בן משפחה העובד ללא תשלום
  7. אחר
  8. לא ענה
13. בעבודתך המשמעותית האחרונה, האם אתה קבלת את שכרך מחברת כוח אדם (למראיין : הכוונה היא האם המרואיין קיבל את משכורתו דרך חברה חיצונית ולא דרך המעסיק הישיר שלו אצלו הוא עבד)? 1. כן
2. לא 3. לא ענה
14. לאיזו קבוצת שכר השתייך שכרך החודשי (ברוטו) במקום עבודתך המשמעותית האחרונה (למראיין : למי שעבד באותו הזמן ביותר ממקום עבודה אחד, יש לציין את סה"כ השכר בכל מקומות העבודה. כאשר מדובר בעצמאי, יש לשאול על הכנסתו החודשית במקום על שכר)?
1. עד 2000
  2. 2001 - 3800
  3. 3801 - 5000
  4. 5001 - 6000
  5. 6001 - 7500
  6. 7501 ומעלה
  7. לא ענה
15. מה היה שכרך המדויק? _____
16. כמה שעות בשבוע (לרבות שעות נוספות) עבדת בד"כ בעבודתך המשמעותית האחרונה (למראיין : במידה ועבד ביותר ממקום עבודה אחד, יש לציין את סה"כ השעות בכל מקומות העבודה)? _____ שעות שבועיות (למראיין : אם התשובה היא "לא קבוע" בקש הערכה ממוצעת של שעות העבודה בשבוע)
17. האם משרתך המשמעותית האחרונה הוגדרה כ:
1. משרה מלאה
  2. משרה חלקית
  3. לא ענה
18. כיצד שולמה לך משכורתך בעבודתך המשמעותית האחרונה?

1. לפי שעה
  2. לפי יום (למראיין : הכוונה לתשלום ליום עבודה)
  3. לפי חודש – גלובאלי
  4. אחר
  5. לא יודע
19. פרט : _____ (למראיין : למשל, תשלום משולב על בסיס יומי וגם לפי פרויקט)

20. מה הייתה הסיבה העיקרית להפסקת עבודתך המשמעותית האחרונה? (למראיין : סמן ברשימה הבאה את הסיבה העיקרית הקרובה ביותר לסיבה שמציין המרואיין. יש לבחור תשובה אחת בלבד)

1. השכר היה נמוך מדי
2. תנאי העבודה היו קשים מדי (כמו : שעות לא נוחות, רעש, עבודה פיסית קשה, העבודה רחוקה מהבית)
3. מסיבות בריאותיות (גופניות או נפשיות)
4. החלפת מקום מגורים
5. סיבות אישיות (כמו : נישואין, לידה וקשיי שפה)
6. בעיות במקום העבודה (כמו : העבודה הייתה משעממת, לא הסתדרת עם הממונה ומיצית את עצמך)
7. צורך לטפל בילדים
8. לצורכי לימודים, קורס או הכשרה מקצועית
9. היעדר תחבורה/קושי בניידות ממקום המגורים למקום העבודה
10. פיטורים
11. מקום העבודה נסגר
12. עבודה זמנית או עונתית שהסתיימה
13. צמצומים
14. אחר, פרט : _____

21. באיזו דרך מצאת את מקום עבודתך המשמעותי האחרון? – (למראיין : סמן ברשימה הבאה את הסיבה העיקרית הקרובה ביותר לסיבה שמציין המרואיין. יש לבחור תשובה אחת בלבד)

1. מודעת 'דרושים' בעיתונים
2. תשדירי 'דרושים' ברדיו או בטלוויזיה
3. לשכת העבודה של שירות התעסוקה
4. חברת השמה פרטית (לדוגמא : מנפאואר, ORS)

5. ארגונים העוסקים בתחום (לדוגמא קו משווה, צופן וסיכוי)

6. סיוע של בני משפחה/חברים או מכרים

7. פנייה ישירה למעסיק – אישית או בכתב

8. באמצעות האינטרנט

9. המעסיק פנה אליי

10. הקמתי עסק

11. לא ענה

22. האם אתה מחפש כיום עבודה?

1. כן

2. לא, אך חיפשתי עבודה במהלך השנה האחרונה

3. לא

4. לא ענה

23. כמה זמן אתה כבר מחפש/חיפשת עבודה באופן פעיל? _____ חודשים (למראיין: יש לבקש

מהמראיין להגיד את הזמן בחודשים. יש לעגל גם שנים לחודשים ולרשום את הזמן במספר)

24. האם אתה מחפש עבודה מקצוע מסוים?

1. כן

2. לא, בכל מקצוע, לא משנה לי

25. באיזה מקצוע? _____ (ס. משלח יד) _____

באילו דרכים אתה מחפש עבודה?

תאור	כן	לא	לא ענה
26. מודעות "דרושים" בעיתונים	1	2	3
27. מודעות "דרושים" במקומות ציבוריים	1	2	3
28. לשכת העבודה של שירות התעסוקה	1	2	3
30. חברת השמה פרטית (לדוגמא מנפאואר, ORS)	1	2	3
31. ארגונים העוסקים בתחום (לדוגמא קו משווה, צופן וסיכוי)	1	2	3
32. דרך בני משפחה/חברים/מכרים	1	2	3
33. פנייה ישירה למעסיק – אישית או בכתב	1	2	3
34. לוחות דרושים באינטרנט	1	2	3
35. אני מקים עסק עצמאי	1	2	3
36. אחר, פרט: _____	1	2	3

כאשר אתה מחפש עבודה, עד כמה חשוב עבורך כל אחד מהמרכיבים הבאים. יש להשיב על סולם הנע בין 1 ל-4 כאשר: 1 – בכלל לא חשוב ו-4 – חשוב מאוד

לא ענה	לא רלוונטי	חשוב מאוד	חשוב	לא כל כך חשוב	בכלל לא חשוב	
99	9	4	3	2	1	37. שעות עבודה נוחות
99	9	4	3	2	1	38. עניין ואתגר בעבודה
99	9	4	3	2	1	39. עבודה בתחום הלימודים
99	9	4	3	2	1	40. עבודה במוסד גדול ומוכר
99	9	4	3	2	1	41. שכר והטבות
99	9	4	3	2	1	42. ביטחון תעסוקתי
99	9	4	3	2	1	43. אווירה נעימה במקום העבודה
99	9	4	3	2	1	44. קרבה למקום המגורים
99	9	4	3	2	1	45. אחר _____

46. לכמה משרות, במהלך השנה האחרונה, שלחת קורות חיים והגשת מועמדות לתפקיד? _____

(למראיין: יש לציין מספר)

47. כמה מהמשרות שהגשת להן מועמדות, במהלך השנה האחרונה, הולמות את כישורך? _____

(למראיין: יש לציין מספר)

48. האם זומנת לראיון עבודה בשנה האחרונה?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

49. לכמה ראיונות עבודה זומנת בשנה האחרונה? _____ (למראיין: יש לציין מספר)

50. האם קיבלת הצעות עבודה בשנה האחרונה?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

בגלל אילו מבין הסיבות הבאות, לדעתך, מועמדותך נדחתה או פנייתך לא נענתה?

תאור	כן	לא	לא ענה
51. גיל	1	2	3

3	2	1	52. מגדר
3	2	1	53. השכלה לא מתאימה או כישורים מקצועיים שאינם הולמים את המשרה הפנויה
3	2	1	54. ישוב המגורים רחוק ממקום העבודה
3	2	1	55. אי שליטה מלאה בשפה העברית
3	2	1	56. אי שליטה בשפה אחרת
3	2	1	57. רמת הידע במחשבים ו/או באינטרנט אינה הולמת את הרמה הדרושה
3	2	1	58. לאום
3	2	1	59. אין לי קשרים
3	2	1	60. אחר, פרט: _____

61. האם אתה חותם אבטלה בלשכת התעסוקה?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

62. כמה זמן אתה חותם אבטלה? [ ] שבועות

63. האם בלשכת התעסוקה היפנו אותך למקומות עבודה?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

64. האם היפנו אותך למקומות עבודה הקשורים למקצוע אותו למדת?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

65. לכמה מקומות עבודה לשכת התעסוקה הפנתה אותך? _____ (למראיין: יש לציין מספר)

66. לכמה ראיונות עבודה הוזמנת?

1. אפס

2. אחד

3. שניים

4. שלושה

5. ארבעה ויותר

פרק ב' – חסמים בקבלה לעבודה בשוק היהודי והניסיון בעבודה בסביבה זו

1. האם אי פעם הרגשת מופלה לרעה בקבלה לעבודה?

- 1. כן
- 2. לא
- 3. לא ענה

על איזה רקע?

הסיבה	כן	לא
2. מין (זכר/נקבה)	1	2
3. דתיות/אי-דתיות	1	2
4. לאום	1	2
5. גיל	1	2
6. אחר, פרט: _____	1	2

7. האם במקום עבודתך הנוכחי/האחרון עובדים/עבדו יחד יהודים וערבים?

- 1. ערבים בלבד
- 2. בעיקר ערבים
- 3. גם ערבים וגם יהודים
- 4. בעיקר יהודים
- 5. רק יהודים
- 6. לא ענה

8. האם, מאז סיום לימודיך לתואר הראשון, חיפשת עבודה גם בשוק העבודה היהודי?

- 1. כן
- 2. לא
- 3. לא ענה

9. האם, מאז סיום לימודיך לתואר הראשון, עבדת בשוק העבודה היהודי?

- 1. כן
- 2. לא
- 3. לא ענה

10. ציין מהם 3 החסמים העיקריים המקשים, לדעתך, בהשתלבות אקדמאים ערבים בשוק העבודה היהודי: (למראיין: סמן ברשימה הבאה את 3 החסמים הקרובים ביותר לחסמים שמציין המראיין)

1. מגורים רחוק מאזור המרכז (באזור הפריפריה)

2. גזענות ואפליה מצד בעלי העסקים היהודים
3. מיעוט קשרים עם אנשים העובדים כיום בתוך החברות (מיעוט ברשתות חברתיות)
4. היעדר ניסיון תעסוקתי
5. חוסר מודעות, של בעלי העסקים היהודים, בנושא הייצוג ההולם של בני מיעוטים
6. היעדר נגישות למקומות עבודה - היעדר תחבורה/קושי בניידות
7. שליטה נמוכה בעברית ובאנגלית
8. בעיות דת ומסורת, פערים תרבותיים
9. רצון לעבוד בקרבת מקום המגורים
10. סיבות ביטחוניות
11. אי ידיעה על משרות פנויות עקב פרסום מועט במגזר הערבי
12. חוסר רצון מצד האקדמאים לעבוד עם יהודים עקב סיבות לאומניות
13. חוסר היכרות עם שוק העבודה היהודי ותהליכי המיון בו ומבחני מיון והערכה לא הוגנים
14. חוסר במיומנות בשיווק עצמי ובשפת גוף
15. אחר _____
11. באיזה שוק עבודה היית מעדיף לעבוד?
  1. בשוק העבודה הערבי
  2. בשוק העבודה היהודי
  3. בשוק העבודה המשותף
  4. לא משנה

פרק ג' – אפיון תהליכי המיון

1. האם השתתפת אי פעם במבחן מיון (מרכז הערכה) לעבודה?
  1. כן
  2. לא
  3. לא ענה
2. כמה פעמים נבחנת במבחני מיון (מרכזי הערכה) לעבודה? _____ פעמים (למראיין: יש לציין מספר)
3. האם עברת בהצלחה אי פעם אחד ממבחנים אלו?
  1. כן
  2. לא
  3. לא ענה
4. איזה מהחלקים הבאים היה הקשה ביותר בבחינת המיון (במרכז ההערכה) האחרונה שעשית (למראיין: נא להתייחס כאן לכל חלקי הבחינה, אפילו אם הם פוצלו לימים שונים):

1. דינאמיקה קבוצתית (מבחן קבוצתי)

2. מבחני חשיבה

3. מבחני אישיות

4. מבחני אמינות ויושרה

5. ראיון מקצועי אישי

6. ראיון משאבי אנוש

7. לא ענה

5. באיזו מידה, להערכתך, מבחן המיון (מרכז ההערכה) מותאם לתרבות הערבית? יש להשיב על סולם הנע

בין 1 ל-6 כאשר: 1 - לא מותאם בכלל ו-6 - מותאם מאוד

6	5	4	3	2	1
מותאם מאוד					לא מותאם בכלל

6. פרט: _____

7. האם התכוננת אי פעם למבחן מיון או לאחד מהתפקידים אליהם היית מועמד על ידי אחת החברות

הקיימות בשוק הפרטי (כגון: מכון נועם או מכון הדס) המכינות את המועמדים לבחינת המיון?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

8. האם אי פעם קיבלת עזרה או הדרכה כלשהי (כגון: חברה פרטית, עמותה מוכרת או שירות התעסוקה)

בהליך כתיבת קורות החיים?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

פרק ד' – הסדרי תחבורה: נגישות, זמינות ועלות

למראיין: למי שאינו עובד, יש להתייחס בשאלות 1-7 למקום העבודה המשמעותי האחרון שעבד בו

1. כיצד אתה מגיע/הגעת בעבודתך האחרונה בדרך כלל למקום עבודתך?

1. רכב פרטי

2. ברגל

3. תחבורה ציבורית

4. הסעה מאורגנת ממקום העבודה

5. בעזרת חברים/שכנים (טרמפים)

6. טרמפ לתחנת האוטובוס הציבורי
7. אחר, פרט: _____
8. לא ענה
2. כמה זמן, בדרך כלל, לוקח/לקח לך להגיע ממקום מגוריך למקום עבודתך (בכיוון אחד)?
1. עד 15 דקות
  2. 16 - 30 דקות
  3. 31 - 60 דקות
  4. למעלה מ- 60 דקות
  5. לא ענה
3. מה מרחק העבודה הנוכחית/הקודמת מהבית שלך? _____ ק"מ. (למראיין: יש לציין מספר, לעגלו למטה במידה והוא קטן מ- 0.5 ולעגלו למעלה במידה והוא גדול/שווה ל- 0.5)
4. באיזו שעה אתה מתחיל/התחלת בדרך כלל לעבוד? _____
  5. באיזו שעה אתה מסיים/סיימת בדרך כלל לעבוד? _____
6. האם במסגרת מקום עבודתך הנוכחי/הקודם משולמות/שולמו לך הוצאות הנסיעה באופן חלקי או מלא?
1. כן
  2. לא
7. מהי עלות הנסיעה היומית שלך למקום העבודה וחזרה ממנו? _____ ש"ח.
8. האם יש תחבורה ציבורית, בקרבת מקום מגוריך, המאפשרת להגיע למרכזי תעסוקה מחוץ לישוב?
1. כן, קרוב מאוד
  2. כן, קרוב
  3. לא כל כך קרוב
  4. לא קרוב בכלל
  5. לא קיימת תחבורה ציבורית שכזו (עבור לשאלה 10)
  6. לא יודע
9. מהי תדירות התחבורה הציבורית הקרובה ביותר למקום מגוריך המאפשרת להגיע למרכזי תעסוקה מחוץ לישוב?
1. מספר פעמים בשעה
  2. פעם בחצי שעה
  3. אחת לשעה
  4. אחת לשעתיים
  5. שלוש פעמים ביום
  6. פחות משלוש פעמים ביום

7. אין כלל תחבורה ציבורית
8. לא יודע
10. האם כתוצאה מתדירות נמוכה/מהעדר של תחבורה ציבורית באזור מגוריך נאלצת לוותר על הצעת עבודה שהוצעה לך?
1. כן
  2. לא
  3. לא ענה
11. האם כתוצאה מתדירות נמוכה/מהעדר של תחבורה ציבורית באזור מגוריך נאלצת לעזוב מקום עבודה?
1. כן
  2. לא
  3. לא ענה
12. מהו משך הזמן שלוקח להגיע מביתך לתחנת התחבורה הציבורית? _____ (למראיין: לכתוב את התשובה במונחי דקות)
13. מהי תדירות קו האוטובוס (תחבורה ציבורית) הקרוב ביותר למקום מגוריך?
1. מספר פעמים בשעה
  2. פעם בחצי שעה
  3. אחת לשעה
  4. אחת לשעתיים
  5. שלוש פעמים ביום
  6. פחות משלוש פעמים ביום
  7. לא יודע
14. האם כתוצאה מעלות הנסיעה נאלצת לוותר על הצעת עבודה שהוצעה לך או לעזוב עבודה בה עבדת כבר?
1. כן
  2. לא
15. אילו מהסיבות הבאות יגרמו לך להסכים לעבוד במקום עבודה רחוק יותר ממקום מגוריך?
1. תחבורה מסודרת למקום העבודה
  2. שכר ותנאי עבודה טובים
  3. עבודה מעניינת
  4. אף סיבה לא תגרום לי להסכים לעבוד במקום רחוק יותר
  5. אחר
16. פרט: _____

17. האם תהיה מוכן לעבור מקום מגורים במידה ותוצע לך עבודה שתעניין אותך או שתשדרג את מעמדך ואת תנאי עבודתך?

1. לא

2. כן – אולם אהיה מוכן לעבור רק לישוב ערבי

3. כן – אולם אהיה מוכן לעבור רק לישוב ערבי או לישוב מעורב

4. כן – אהיה מוכן לעבור לכל ישוב שיידרש ממני

5. אחר

פרק ה' – היכרות עם הגופים העוזרים לאקדמאים ערבים למצוא עבודה

1. האם אתה מכיר תוכניות ממשלתיות העוזרות לשלב אקדמאים ערבים בשוק העבודה?

1. כן

2. לא

2. אילו תוכניות אתה מכיר? _____

3. היכן שמעת על תוכניות אלה?

1. באתרי האינטרנט של המשרדים הממשלתיים

2. מחברים/מכרים

3. פרסום בעיתונות/ברדיו/בטלוויזיה

4. אחר, פרט: _____

4. האם שמעת על עמותות העוזרות לאקדמאים ערבים למצוא עבודה כגון "קו משווה", "סיכוי" ו"צופן"?

1. כן

2. לא

5. היכן שמעת על עמותות אלה?

1. באינטרנט

2. מחברים/מכרים

3. פרסום בעיתונים וברדיו

4. במוסד ללימודי השכלה גבוהה

5. אחר, פרט: _____

5. האם נעזרת בשירותי אחת או יותר מעמותות אלה?

1. כן

2. לא

6. מה, לדעתך, הממשלה ועמותות אלה צריכים לעשות על מנת לסייע לאקדמאים ערבים להיכנס לשוק העבודה?

1. סדנאות הכנה לעבודה כגון: כתיבת קו"ח, חיפוש עבודה והכנה למבחני המיון

2. הכשרות מקצועיות

3. עזרה בהסעות למקומות העבודה

4. השתתפות בעלות שכר העובד

5. אחר

7. פרט: _____

פרק ו' – מאפיינים סוציו דמוגרפיים

1. מין המרואיין – לא להקריא!

1. גבר

2. אישה

2. באיזו שנה נולדת? _____

3. מהו מצבך המשפחתי?

1. רווק

2. נשוי

3. אלמן

4. גרוש/פרוד

4. האם הבעל/האישה שלך הוא/היא אקדמאית?

1. כן

2. לא

3. לא ענה

5. האם הבעל/האישה שלך עובד/ת?

1. כן

2. לא

6. תאר את עיקר עיסוקו של הבעל/האישה שלך במקום העבודה הנוכחי (לעצמאיים: בעסק שלו) בו הוא עובד כיום (לדוגמא: פקיד, מורה, מנהל, עובד ייצור, ...)

(ס. משלח) _____

יד) _____

7. מספר ילדים (בנים ובנות): _____

8. כמה מהילדים בני פחות מ-18?

0.1

1-3.2

4-5.3

+6.4

9. שם הישוב בו אתה גר _____ (ס. ישוב ללללללל)

10. האם אתה?

1. בדואי

2. ערבי מוסלמי

3. ערבי נוצרי

4. דרוזי

5. צ'רקסי

6. נוצרי שאינו ערבי

8. לא ענה

11. מהי רמת הדתיות שלך?

1. דתי מאוד

2. דתי

3. מסורתי

4. חילוני

5. לא ענה

12. כמה אחים ואחיות יש לך (למראיין : כולל המרואיין עצמו. יש לציין מספר)? _____

13. מהי התעודה או התואר הגבוה ביותר שאביך קיבל?

1. תעודת סיום של בית ספר יסודי או חטיבת ביניים (כולל מי שלמד בתיכון ולא סיים)

2. תעודת סיום של בית ספר תיכון (שאינה תעודת בגרות)

3. תעודת בגרות

4. תעודת סיום של בית ספר על תיכוני שאינה תואר אקדמי

5. תואר אקדמי ראשון B.A או תואר מקביל

6. תואר אקדמי שני M.A או תואר מקביל

7. תואר אקדמי שלישי PHD או תואר מקביל

8. לא קיבל אף תעודה

9. לא ענה

14. מהי התעודה או התואר הגבוה ביותר שאמך קיבלה?

1. תעודת סיום של בית ספר יסודי או חטיבת ביניים (כולל מי שלמד בתיכון ולא סיים)
2. תעודת סיום של בית ספר תיכון (שאינה תעודת בגרות)
3. תעודת בגרות
4. תעודת סיום של בית ספר על תיכוני שאינה תואר אקדמי
5. תואר אקדמי ראשון B.A או תואר מקביל
6. תואר אקדמי שני M.A או תואר מקביל
7. תואר אקדמי שלישי PHD או תואר מקביל
8. לא קיבלה אף תעודה
9. לא ענה
15. האם יש לך מחלות או מגבלות פיזיות או אחרות שאינן מאפשרות לך לעבוד בכל עבודה?
  1. כן
  2. לא
  3. לא ענה

תארים	שם מוסד הלימודים	סוג מוסד הלימודים (אוניברסיטה, מכללה, מכללה לחינוך)	המדינה בה מוסד הלימודים נמצא	שנות לימוד : משנת _____ עד שנת _____	פקולטה	מקצועות הלימוד העיקריים (למראיין: במידה ויש 2, לרשום את שניהם)	ממוצע ציון התואר (לעגל למטה ציון פחות מ- 0.5, לעגל למעלה ציון גדול/שווה ל- 0.5)
תואר ראשון	.1	.2	.3	.4	.5	.6	.7
תואר שני	.8	.9	.10	.11	.12	.13	.14
תואר שלישי	.15	.16	.17	.18	.19	.20	.21
תעודה נוספת	.22	.23	.24	.25	.26	.27	.28

29. מהו מספר שנות הלימוד הפורמאליות שלך (לא כולל קורסים שארכו פחות משנה)? _____
שליטה בשפות:

בכלל לא	במידה מועטה	במידה בינונית	במידה רבה	במידה רבה מאוד	לא יודע/לא ענה
1	2	3	4	5	9
1	2	3	4	5	9
1	2	3	4	5	9

30. באיזו מידה אתה שולט בשפה העברית, כולל קריאה וכתובה

31. באיזו מידה אתה שולט בשפה האנגלית, כולל קריאה וכתובה

32. שפה אחרת _____

33. מדוע בחרת ללמוד את המקצוע אותו למדת בתואר הראשון?

1. התחום עניין אותי
2. הסיכויים למצוא עבודה בעלת כבוד וכסף רב בתחום זה גבוהים
3. בהמלצת משפחתי/ חברים ומכרים
4. לא הצלחתי להתקבל למה שרציתי יותר
5. אחר
6. לא ענה

34. פרט: _____